

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tost/6/2018
Identifikačné číslo spisu: 9517100143
Dátum vydania rozhodnutia: 14. marca 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Šišková
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9517100143.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí v Bratislave 14. marca 2018 v trestnej veci odsúdeného H. Y., pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a iné, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu Pezinok z 29. novembra 2017, sp. zn. PK-2Nt/2/2017, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného H. Y. s a z a m i e t a.

O d ô v o d n e n i e

Senát Špecializovaného trestného súdu Pezinok na verejnom zasadnutí 29. novembra 2017 na podklade návrhu odsúdeného H. Y. na povolenie obnovy konania (10. júla 2017) v trestnej veci vedenej na Špecializovanom trestnom súde Pezinok pod sp. zn. PK-1T/10/2012 rozhodol tak, že podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku návrh odsúdeného H. Y. na povolenie obnovy konania proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu Pezinok, sp. zn. PK-1T/10/2012, z 28. mája 2013 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 To 7/2013, z 13. mája 2014 zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený H. Y. sťažnosť priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí 29. novembra 2017 (č. l. 275), ktorú písomne prostredníctvom obhajcu odôvodnil 2. februára 2018 (č. l. 328 -369). V dôvodoch sťažnosti odsúdený uviedol, že uznesenie Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 2Nt/2/2017, nie je vyhotovené v písomnej forme zhodne s jeho vyhlásením. V dôsledku uvedeného došlo k zásadnému porušeniu ustanovení Trestného poriadku a základného práva na spravodlivý súdny proces garantovaný tak Ústavou Slovenskej republiky ako aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Zvukový záznam s označením 10-50-17 zachytáva verejné vyhlásenie napadnutého uznesenia, kde predsedníčka senátu v čase od 07:21 do 08:01 uvádza : „Pokiaľ sa jedná o otázku nových skutočností, ktoré by mali smerovať výpoveďou tohto svedka k štruktúre, existencii tejto zločineckej skupiny a k postaveniu odsúdeného Y. v tejto zločineckej skupine, k tomu súd zaujal záver, že zločinecká skupina, jej existencia, jej štruktúra bola dokázaná v trestnej veci, v ktorej je navrhovaná obnova konania.“ V časti zvukového záznamu označeného 10 -50 -17 v čase od (i) 08:25 a (ii) od 08:30 - 08:53 predsedníčka senátu uvádza : „Pričom bolo dokázané i postavenie odsúdeného Y. v tejto zločineckej skupine a jeho podiel na páchaní tejto trestnej činnosti a to na základe dôkazov, ktoré boli vykonané v tejto trestnej veci, ktoré boli zmieňované v správe o stave veci na tomto verejnom zasadnutí.“ „Pokiaľ, teda, tieto skutočnosti, ktoré sa majú podľa návrhu na obnovu konania

dokázať výsluchom svedka Z. L. a výsluchom svedka K. Z., boli dokázané dôkazmi, ktoré boli vykonané na hlavnom pojednávaní.“Naproti uvedenému zneniu vyhlásenia napadnutého uznesenia je v jeho písomnom vyhotovení v časti odôvodnenie, na strane 9/, druhý odstavec uvedený len nasledovne :„S poukazom na vykonané dokazovanie na hlavnom pojednávaní súd konanie obžalovaných... a H. Y. právne posúdil ako zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona. Odsúdeného H. Y. z členstva v zločineckej skupine „R.“ usvedčili svedkovia J. L., H. K., H. P., F. R., H. Y. , E. J., K. D., G. Y. a G. V. a obžalovaný E. L.“.V ďalšej časti sťažnosti odsúdený dal do pozornosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 15. marca 2016, sp. zn. III. ÚS 406/2014-98, ktorého skutkový stav bol analogický.V konaní o povolenie obnovy konania si súd nemôže atrahovať definitívne posudzovanie predkladaného dôkazu v kontexte dôkazov vykonaných v pôvodnom konaní. Účelom konania o povolenie obnovy konania nie je posudzovanie viny odsúdeného (navrhovateľa). Posudzovanie otázky viny odsúdeného v danom konaní by znamenalo prekročenie zákonného rámca vymedzujúceho právomoci súdu v tomto konaní, čo znamená neprípustný exces v postupe súdu (nálezu Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. 2517/08, z 24. februára 2009, bod. 39).V sťažovateľovom prípade sa krajský súd neobmedzil pri posudzovaní sťažovateľom predloženého nového dôkazu (výpoveď spoluodsúdeného, ktorý v rámci pôvodného trestného konania v prípravnom konaní odmietol vypovedať a v konaní pred súdom vypočutý nebol, keďže sa konalo proti nemu ako proti ušlému) na zisťovanie pravdepodobnosti, či by tento dôkaz (výpoveď) v kontexte skutkových záverov ustálených na základe dôkazov vykonaných v pôvodnom konaní bol spôsobilý odôvodniť iné rozhodnutie o vine sťažovateľa.Ústavný súd pripomenul, že aj v konaní o povolenie obnovy konania je potrebné cítiť zásadu in dubio pro reo, pretože aj toto konanie je konaním trestným so všetkými potenciálnymi následkami a je v ňom potrebné rešpektovať ústavné princípy ovládajúce trestné konanie. Zásada in dubio pro reo vyžaduje, aby sudcovia nevychádzali z dopredu prijatého presvedčenia, že obžalovaný spáchal čin, ktorý je mu kladený za vinu, aby dôkazné bremeno ležalo na strane obžaloby a aby prípadné pochybnosti boli využité v prospech obžalovaného (rozhodnutie ESLP vo veci Melich a Beck v. Česká republika z 1. júla 2008, bod 49, resp. 54). Podľa názoru odsúdeného senát súdu I. stupňa v zmysle uvedených zákonných zásad a ústavných garancií nepostupoval, pričom absolútne absentuje akékoľvek vysporiadanie sa s otázkou dôkaznej hodnoty nového dôkazu v podobe svedka K. Z., u ktorého prítomný prokurátor predpokladá, že bol najvyššie postavený člen danej skupiny a teda musí mať priame poznatky o obžalobou predpokladanej trestnej činnosti. V tejto súvislosti odsúdený poukázal na tú skutočnosť, že podľa ustálenej súdnej praxe všeobecných súdov ako aj ESLP sa pri priamych svedkoch prezumuje vedomosť o žalovanom skutku a možnosť poskytnúť dôkaz o nevine obžalovaného, kde (bezprostredné) vykonanie takého dôkazu pred súdom je vždy (okrem prísne stanovených podmienok blížiacich sa nemožnosti) potrebné pre objasnenie skutkového stavu vykonať.Ako ďalší príklad odsúdený uviedol rozsudok ESLP Pello proti Estónsku z 12. apríla 2007 č. 11423/03, keď konštatoval nezlučiteľnosť odmietnutia výsluchu svedka s čl. 6 Dohovoru, keďže dve osoby navrhované na výsluch svedka sa v inkriminovaný čas nachádzali v bezprostrednej blízkosti miesta činu a mohli poskytnúť dôkazy o nevine sťažovateľa. ESLP pritom neakceptoval argument vnútroštátneho súdu pre odmietnutie jeho dôkazného návrhu v tom smere, že odsúdenie sťažovateľa nebolo v rozhodujúcej miere založené na týchto dvoch svedkoch. Je pravdepodobné, že nový dôkaz uvádzaný odsúdeným (výpoveď priameho svedka K. Z.) v kontexte skutkových záverov ustálených na základe dôkazov vykonaných v pôvodnom konaní bol spôsobilý odôvodniť iné rozhodnutie o vine, či treste sťažovateľa. Na predmetnú časť argumentácie senát súdu I. stupňa žiadnym spôsobom nereagoval. Na strane senátu I. stupňa nebol daný žiaden dôvod na to, aby predmetnú časť argumentácie obhajcu na verejnom zasadnutí ignoroval. Pokiaľ súd I. stupňa vo vzťahu k novému dôkazu - výsluch svedka K. Z. v odôvodnení napadnutého uznesenia uvádza, že jeho výpoveď bola na hlavnom pojednávaní podľa § 263 Trestného poriadku prečítaná, pričom obžalovaní s tým súhlasili, táto výpoveď sa týkala skutku, z ktorého H. Y. nebol obžalovaný. Podľa názoru odsúdeného pokiaľ skutky, ktoré sa mu kladú za vinu mali byť vykonané v postavení člena zločineckej skupiny a pre zločineckú skupinu, tak istotne osoba K. Z. má v procesnom postavení svedka plné opodstatnenie sa vyjadriť a svedčiť. Jeho tvrdenia môžu mať význam pre posúdenie viny a aj trestu sťažovateľa.Vzhlľadom na uvedené odsúdený H. Y. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku uznesenie Špecializovaného trestného súdu Pezinok z 29. novembra 2017, sp. zn. PK-2Nt/2/2017, zrušil a zároveň súdu I. stupňa uložil vo veci

znovu konať a rozhodnúť. K sťažnosti sa prokurátor nevyjadril. Najvyšší súd ako súd nadriadený (§ 192 a nasl. Trestného poriadku), po preskúmaní veci zistil, že sťažnosť proti napadnutému rozhodnutiu je prípustná (§ 402 ods. 3 Trestného poriadku), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote. Na podklade podanej sťažnosti najvyšší súd v zmysle § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia a konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná. Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, sp. zn. PK-1T/10/2012, z 28. mája 2013 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4To 7/2013, z 13. mája 2014 bol odsúdený H. Y. právoplatne uznaný za vinného zo spáchania v bode 1/ zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona, v bode 3/ zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b) s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona, v bode 4/ obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. a) s poukazom na § 138 písm. a), písm. j) a § 141 písm. a) Trestného zákona, v bode 7/ zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b) s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona a bode 8/ zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 4 písm. b) s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe tam uvedenom. Za to bol H. Y. odsúdený podľa § 189 ods. 4 Trestného zákona s poukazom na § 36 písm. j), § 37 písm. h) a s použitím § 38 ods. 2, § 39 ods. 1, § 41 ods. 2 Trestného zákona a za použitia čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 14 rokov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine, alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu. Najvyšší súd v súvislosti s dôkazmi, ktoré navrhol odsúdený H. Y. v návrhu na povolenie obnovy konania poznamenáva, že pri posudzovaní, či sú splnené podmienky pre povolenie obnovy konania v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku, súd rozhodujúci o návrhu postupuje v dvoch na seba nadväzujúcich etapách: v prvom rade hodnotí návrh na obnovu konania z hľadiska, či sú v ňom uvádzané také skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli skôr, teda v pôvodnom konaní alebo v konaní o predchádzajúcich návrhoch na povolenie obnovy konania, súdu známe. Skutočnosťou súdu skôr neznámou sa pritom rozumie objektívne existujúci jav, ktorý nie je v tej istej veci dôkazom, ale ktorý môže mať vplyv na zistenie skutkového stavu veci v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, alebo rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva konštatujúce porušenie základných ľudských práv alebo slobôd obvineného bez možnosti nápravy jeho negatívnych dôsledkov (§ 394 ods. 4 Trestného poriadku). Novým dôkazom je dôkaz, ktorý nebol zahrnutý do pôvodného konania, t. j. nebol v konaní vôbec uplatnený alebo vykonaný, prípadne ak takýto dôkaz bol síce v pôvodnom konaní vykonaný, avšak po právoplatnosti rozhodnutia nadobudol nový obsah (R 72/1980). Po zistení, že o takéto skutočnosti alebo dôkazy ide, prichádza do úvahy hodnotenie súdu v tom smere, či by tieto mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami alebo dôkazmi skôr známymi viesť k inému procesnému výsledku, ako je pôvodný právoplatný rozsudok (druhá etapa). Až v prípade, že sú kumulatívne splnené obe uvedené podmienky, súd môže obnovu konania v zmysle citovaného ustanovenia povoliť, v opačnom prípade návrh na obnovu konania zamietne pre nesplnenie zákonných predpokladov. Dôvodom obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku teda nemôže byť každá nová skutočnosť alebo nový dôkaz, o ktorých sa súd dozvie, ale len tie kvalifikované, teda také, ktoré sú spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie o vine a treste, pričom toto posúdenie je výlučne úlohou rozhodujúceho súdu. Samotné tvrdenie osoby, ktorá podala návrh na povolenie obnovy konania, nie je pre takéto zásadné rozhodnutie postačujúce a súd ani nie je povinný vydať rozhodnutie v súlade s jeho právnymi názormi (I. ÚS 50/04) alebo hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Za skutočnosti súdu skôr neznáme nemožno považovať tie, ktoré súd v pôvodnom konaní nebral v úvahu, lebo ich považoval za nepodstatné. V posudzovanej veci odsúdeného H. Y. z členstva v zločineckej skupine „R.“ usvedčili svedkovia J. L., H. K., H. P., F. R., H. Y., E. J., K. D., G. Y., G. V. a obžalovaný E. L..

Z. L. v pôvodnej veci (PK-1T/10/2012) v procesnom postavení obžalovaného vypovedal pred súdom 14. augusta 2012. Uviedol, že nebol členom zločineckej skupiny R., nikomu nedával príkazy alebo pokyny na spáchanie trestnej činnosti, nikoho neriadil. Nikto mu žiaden zisk nedával a nikomu neodvádzal žiadne peniaze z trestnej činnosti. Z. L. nebol považovaný za spolupracujúcu osobu, ale za osobu, ktorá sa po svojom odsúdení priznala k niektorým trestným činom a uzavrela dohodu o vine a treste. Čo sa týka svedectva K. Z., tento nemá žiadne priame poznatky o páchanej trestnej činnosti, ktorá bola skutkovým základom na posúdenie viny odsúdeného H. Y.. K návrhu na povolenie obnovy konania odsúdený Y. pripojil listinu z 21. júna 2017 vo veci žiadosti jeho obhajcu Mag. Mgr. Mareka Paru (ktorý mimochodom obhajuje aj K. Z.) s piatimi otázkami, ktoré Z. vyplnil ručným písmom. Z týchto odpovedí vyplýva, že osobu H. Y. nepozná. Vyjadriť sa vie len k skutku pod bodom 1/. Výpoveď svedka K. Z. bola súdom na hlavnom pojednávaní postupom podľa § 263 ods. 1 Trestného poriadku prečítaná a súd nepovažoval osobný výsluch za potrebný. Obžalovaný a prokurátor s takýmto postupom súhlasili. Najvyšší súd uzatvára, odsúdeným H. Y. uvádzané skutočnosti, ktoré prezentuje ako nové, súdu doposiaľ neznáme, takými skutočnosťami nie sú. Rovnako v dôvodoch sťažnosti odsúdený neuviedol žiadne nové skutočnosti súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy o sebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo treste. Ústavné nálezy, na ktoré odsúdený poukazoval v danej veci nemožno aplikovať. (Nález ÚS SR č. II.ÚS 406/2014 - týka sa spolupáchateľstva). Zároveň Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že účelom obnovy konania nie je revízia pôvodného konania, čo do verifikácie a prehodnocovania už vykonaných (a obsahovo nezmenených) dôkazov, či skutočností, na základe ktorých bol ustálený skutkový stav súdom v pôvodnom konaní, ani preskúvanie vecnej správnosti rozhodnutia (R 6/1997), či zákonnosť postupu súdu vo vzťahu k obhajobe (R 35/1988). Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku, pre ktorý zákon taxatívne (t. j. konečným výpočtom) stanovuje dôvody charakteristické svojou rigoróznosťou kvôli ich možnému zásahu do stability a nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia, je odstrániť nedostatky skutkového charakteru spočívajúce najmä v neúplnosti zhromaždených skutočností a dôkazov, na ktorých je právoplatné rozhodnutie postavené. K ďalšej námietke odsúdeného, že napadnuté uznesenie o zamietnutí obnovy konania nie je vyhotovené v písomnej forme zhodne s jeho vyhlásením, najvyšší súd uvádza, že písomné odôvodnenie rozhodnutia súdu I. stupňa spĺňa po obsahovej stránke zákonné náležitosti vyžadované Trestným poriadkom, ktorý ale nevyžaduje (a ani súdu neukladá), aby obsah písomného odôvodnenia rozhodnutia bol totožný s obsahom zvukového záznamu. Najvyšší súd si vypočul zvukový záznam (nahrávku). Z obsahu zvukového záznamu zistil, že predsedníčka senátu viedla verejné zasadnutie v súlade s Trestným poriadkom. Strany v trestnom konaní mali otvorený priestor na realizáciu práv počas verejného zasadnutia, mali možnosť sa k veci vyjadriť. Obsah zvukového záznamu svedčí aj o objektivite vedenia konania. Výroková veta vyhláseného uznesenia je v písomnom vyhotovení zápisnice z verejného zasadnutia v totožnom znení ako na zvukovom zázname. Na to, aby odôvodnenie rozhodnutia plne korešpondovalo s vyhotoveným zvukovým záznamom, muselo by obsahovať doslovný prepis zvukového záznamu do rozhodnutia. Podľa § 168 ods. 1 Trestného poriadku ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky. Podľa § 180 Trestného poriadku ak tento diel neustanovuje niečo iné, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia prvého dielu tejto hlavy o rozsudku. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd túto námietku odsúdeného považuje za neopodstatnenú. Najvyšší súd Slovenskej republiky (rovnako ako súd prvého stupňa) dospel k záveru, že návrh na povolenie obnovy konania bolo potrebné z dôvodov v ňom uvedených zamietnuť. Sťažnosť odsúdeného nebola dôvodná a preto ju Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

